

A 171

Braşov

XIV.

PROGRAMA

a

GIMNASIULUI MARE PUBLIC ROMÂN

de religiunea ort. resăriteană

şi a

celorlalte scoale secundare şi primare împreunate cu acesta,

din Braşov

pe anul scol. 1877/8

BCU Cluj / Central University Library Cluj

publicată de

St. Iosif,

Director şi profesor.

Cuprinsul:

I. a) Necrolog în memoria Dir. decedat Dr. I. G. Meşota.	} de
b) Discurs ținut la 29 Iunie a. c.	
II. Sciri scolastice.	

SIBIIU,

Tipariul tipografiei archidieceesane.

1878.

a) Necrolog

in memoria Directorului decedat Dr. I. G. Meșota.

„*Vivere militare est mi Lucilli.*“ *)

Cu aceste cuvinte semnificante caracterizează lupta vieții renumitul filosof și bărbat de stat Seneca, om încărunit în luptă contra perversității oamenilor într'o epocă de tristă memorie, în care viața și corupțiunea servia de pedestal tiraniei celor mai detestabili despoți. Da! jalnici ascultători! Viața este luptă continuă în orice formă ni-o am imagina. Fericit moritorul, carele în lupta vieții își încinge fruntea cu laurii victoriei spirituale. Numele lui va ilustra o frumoasă pagină în cartea vieții neamurilor.

Când vin din ăst loc sănt în fața acestui trist sarcofag a constata adevărul macesimei, de carele este pătrunsă inima mea în momentul acest solenel, dar foarte dureros pentru noi toți, 'mi implinesc o datorie de conștiință față de bărbatul, a cărui pierdere o deplângem. Problema, ce mi-o am propus, întrece debilele mele puteri, însă bunăvoința și indulgența d-voastre, care le implor, me încuragiază a da curs liber simțimentelor și ideilor, de cari sunt preocupat.

George Meșota de piă memorie, econom și agricultor cu dare de mână, om cu frica lui Dumnezeu, stringător și cruțător, din comuna Dârste; unul din acei țerani români, cari înzestrați cu minte sănătoasă naturală sunt pătrunși de nefățăritul simț moral-religios cu durere de inimă pentru neamul lor, G. Meșota, dăc, înainte de anul 1850 destinase pe unul dintre cei doi fii ai sei pentru învățarea de carte parte din impuls propriu, parte îndemnat de cătră protopopul de atunci al Brașovului, astăzi venerabilul prelat al s. noastre biserici, încărunit în serviciul bisericii și al națiunii sale. Era timpul, când după multe și grele sbuciumări le succese în fine bravilor

---

*) Până se va putea publica o biografie în detaliu a decedatului director Dr. I. G. Meșota am aflat de bine a publica în memoria acestui bine meritat bărbat necrologul de sus. Dir.

români brașoveni a pune temeiul la gimnasiul lor național-confesional — și unul dintre cei dintâi elevi al acestei scoale se făcù micul Ioan al virtuosului George, ca apoi Ioan terminând cele patru clase gimnasiale, care se deschiseră succesiv din an în an, se treacă la gimnasiul evanghelic-luteran de aci, de unde ca tânăr abiturient de mare speranță se meargă la universitatea de Viena, spre a se pregăti pentru profesură, carieră acomodată naturei sale serioase. — Fasa primă a vieții sale și-o termină I. Meșota la universitatea din Bonn, unde obținù titlul de doctor în filosofie. Inzestrat cu științele teoretice necesare deveni profesor la gimnasiul, al cărui scolar fusese. Corpul didactic de atunci era mândru a avea coleg pe tânărul doctor. Rara sa capacitate pedagogică, caracterul solid, temperamentul seu fericit, serioșitatea întregii sale ființe în ori-ce afaceri ale vieții publice atrase asupra-i ochii oamenilor de bine. Când cădù victimă încordării în laboare neobosită cel dintâiu director al tinerului gimnasiu, Dr. I. Meșota deveni capul acestui institut românesc.

Eată domnilor, aci zac remășițele supuse stricăciunii ale unui spirit luminat, carele mai bine de un deceniu și jumătate neobosit în împlinirea grelei sale misiuni lucră la propagarea științelor, la promovarea educațiunii raționale în institutul, carele astăzi este investit în profund doliu, căci și-a pierdut prea de timpuriu pe capul seu prin un joc capricios al neînduratei ursite.

Este greu, prea stimații mei domni, a depinge un caracter, este anevoie a suleva însușiri și facultățile unei capacități pedagogice; însă este aproape cu neputință a exprime în cuvinte un spirit rector, carele pus în fruntea unui institut de educațiune străbate prin toate fibrele și arteriile acestuia. Aci dă impuls, colo admo-nează cu prudență, însușire caracteristică a decedatului, aci deșteaptă și incuragiază puteri sfiite, colo domolesce zelul inoportun. Puterile didactice dirijate în modul îndigitat, conlucră în perfectă armonie ațintind cu pași siguri ținta, spre care tinde învățământul: dezvoltarea spiritului, formarea caracterului, nobilitarea inimii.

Aceasta este schița tabloului, în carele se resfrâng rațele virtuților pedagogico-didactice ale regretatului nostru director Meșota.

Justă este deci, fraților colegi, durerea noastră, meritului cōnscacrăm o lacrimă ferbinte, căci pierderea noastră este mare. Prin apunerea din viață în puterea vârstei bărbătesci a lui I. Meșota, când omul înavuțit de esperințe poate lucra neturburat de focul juneții, la propagarea științelor, chitul, carele leagă națiunile și le

infrăţesce, perde naţiunea noastră un spirit luminat, scoală un ministru consacrat iei din convicţiune, biserica noastră un fiu înţelept şi devotat binelui ei, eară omenimea şi in special societatea noastră restrinsă din Braşov un membru distins, carele in deosebite sfere ale vieţii publice, a sciut promova la rëndul seu sublimul scop al adevăratei umanităţi.

Inse se ne consolăm. Spiritul repausatului veţuiesce şi va veţui intre noi. Sciinţa şi virtuţile lui se vor perpetua infruntând vije-liile seculilor, căci *pars melior mei vitabit libitinam*.

Umbră scumpă! Frate amice şi colegă! pasă in regiunile sublimului, unde durerea şi desamăgirea nu si-a făcut locaş. — Memoria faptelor Tale se va eternisa in inimile noastre; esemplul virtuţilor Tale ne va conduce printre stâncile adeseori prăpăstioase ale vieţii, de carea Tu te despărţişi pre de timpuriu! Dixi.

b) Discurs,

ținut in 29 Iunie 1878 la festivitatea cetirei clasificățiilor și distribuirei premiilor.

Onorată adunare!

Motto: *Ulcunque mecum vos eritis, libens insanientem navita Bosphorum tendabo et arentes arenas Litoris Assyrii viator.*

Horat. libr. III. Oda IV v. 29.

Da! însoțit de muse, amicul științei se aruncă în valurile furiosului Bosfor fără sfială și călătorește fără frică prin deșerturile arenoase ale Asiriei.

Știința și cultura sunt averile cele mai sigure, ce și le poate câștiga cineva; junele îndestrat cu ele înfruntă orice adversități ale vieții pentru că știința n'o răpesc furii, n'o mistuește focul, n'o spală nici torênții impetuoși, care se varsă din ceriul mănios.

Bunăvoința și zelul, ce caracterizează în genere pe toți cetățenii acestui oraș comercial, iară în specie pe D-voastre prea stimaților mei domni și confrăți! pentru scopurile culturii dau dovada cea mai viă, că simțul culturii sa înrădăcinat așa de adânc în inimile noastre ale tuturor, încât suntem în drept a spera, că nu ne vom sfi de nici o jertfă, fiă ea cât de mare numai să ne putem conserva instituturile noastre de creștere și de învățământ întemeiate de noi din agonisita sudorilor noastre!

Onorată adunare! După un an desastroos pentru institutul nostru, an, am puté dice aproape fatal, în carele s'a răpît prin moarte dela acest altar al muselor pontificele maxim și alătura cu densusul unul dintre cei mai distinși și zeloși preoți al acestui sacru templu, după greutăți și fatige, vin a incheia anul scol. 1877/8.

Este bine domnilor! este consult, ba este chiar necesar să ne dăm sama la incheierea unui an scolastic despre progresul făcut în științe și în moralitate; — mă veți ierta, căci nu mă voiu sfi a indigita în cestiunea educației și oare care defecte, care, precum în toate lucrările omenești, așa se ivesc și în viața scolastică. —

Scopul care 'l voim al ajunge este bun, și eu cred, că oricare om cu minte, când își trage socoteala, își face bilanțul anual, nu va voi a se amăgi pe sine înfățișând lucrul altcum decum este in realitate.

Conduc de acest adevăr, carele pentru mine în pozițiunea mea de profesor și de educător este principiu nerăsturnabil, rog, pe prea stimata adunare, a-mi acorda câteva momente a desfășura în liniamente generali o temă, carea atinge în esență o cestiune momentoașă de educațiune

Iată cestiunea :

I.

„Care să fă referințele între școală și familie sau casa părintească (!?)“

Constat înainte de toate, că institutele noastre de creștere și de învățământ, gimnasiu, școala comercială, școala reală și școlile primare de copii și de copile progresează. Nobila stăruință, ce o pun autoritățile noastre școlastice administrative a asigura viitorul acestor institute; neobosita încordare, și emulațiunea laudabilă, cu care nisuește corpul didactic a promova cauza instrucțiunii, și educațiunii raționale, ne dau măgulitoarea speranță, că aceste institute vor prospera și înflori.

Premise acestea voiu indica stadiul, în carele se află după părerea mea, legătura între familie și școală în specie la noi românii; apoi voiu indigita unele remedii, prin care s'ar putea delătura unele defecte, fără să am pretenția a fi tratat materia în toata estensiunea sa. De voiu putea contribui cât de puțin la chiarificarea situațiunii față de problema pusă sum satisfăcut.

Sunt unii oameni nu numai în așa numitul popor de rând, dar chiar și în clasele mai culte a le societății omenesci, cari cred a-și fi implinit datoria lor de părinți, tutori ori îngrijitori concredând școlai pe copii lor. și apoi pretind dela aceasta, ca ea să facă totul ce se recere dela o educațiune rațională. Sunt alții, cari mergând un pas mai departe fac școala unică responsabilă de orice escedențe nici decum măgulitoare pentru cei ce le comit și cu deosebire din vina cărora se comit. Sunt în fine o samă de oameni și mai periculoși pentru sine înșiși pentru progresul în educațiune

și mediat în cultură, cari lucră diametral opus cu tendințele scoalei parte din ignoranță, parte din orgoliu de castă reu înțeles, parte în fine din reavoință.

Basat pe esperiință îndelungată voi încerca a analiza fenomenele acestea esistențe chiar și la poporul nostru însuflețit de altminte în mod laudabil de ideea culturii sale, — și apoi voi îndigita remediile, ce mi s'ar par salutare spre vindecarea rēului.

Înainte de a analiza tesa, îmi permit a constata și cu aceasta ocaziune două legi psihologico-didactice, care ar trebui să fiă ori unde baza educațiunii raționale: Dintre ele ce'ă dintăi ne dăce: „*Primele impresiuni, care le primește copilul în sufletul său nu se șterg nici odată.*“ A doua este corolarul întregitoriu didactico-pedagogic a celei dintăi. Ea sună: „*Dirēcțiunea, carea se dă vieții psihice a elevului rămâne cinosurică pentru întreaga lui dezvoltare ulterioară.*“ Nu este scopul meu a intra în detaieri față de aceste legi fundamentale ale educațiunii, ci am voit ca ele să se țină în vedere de câte ori își ridică cineva cuvântul în cestiuni de educațiune atingă ele chiar și periferia numai a educațiunii atât în familiă cât și în școală. Folosul practic și 'l va estrage din ele fiecare om cugetătoriu.

Este cunoscut, că baza societății omenești în genere și a ori cărei naționalități genetice în specie este și va rămâne familiă. În familiă se începe educațiunea. Fericit poporul, la carele viața familiară stă pe baze sănătoase și solide. Cum stăm noi românii oare în acest punct? Iată o cestiune nu ușoară de resolvit. Se afirmă că la rasa latină viața familiară este sau mai puțin dezvoltată în bine, sau a degenerat mai de tot, din contră familiă rasei germane având baze solide și sănătoase asigură viitorul acestei rase. Poate să fiă. Dar nu e de negat, că însușirile caracteristice fiecărei rase ori ginți pretind dezvoltare proprie, genetică. Acest principiu trebuie luat în cumpănă și în privința vieții familiare a românului sau mai bine dăce a latinului din ostul Europei. Fără să voiese a afirma că stăm bine ori rău în familiă, nu pot suprima observarea, că la noi daco-românii viețuirea familiară s'a dezvoltat câtă s'a dezvoltat în trei dirēcțiuni. Prima dirēcțiune atinge viața în familiă a țeranului român moștenită dela glorioșii săi străbuni, alterată înse încâtva prin amestecul cu alte elemente eterogene originei latine, fiă aceste dacice, fiă chiar și slavice, în fine modificată prin influințe necesențiale am

putè dice superficiali și prin urmare trecătoare provenite prin contactul dilnic cu alte seminții, și ceea ce este de mare importanță, influențată de biserică. A doua direcțiune atinge clasele mai cultivate ale națiunii noastre. Aceasta direcțiune s'ar putè numi imitativă. Nisuița claselor mai cu stare ale poporului nostru a imita pe streini și in bine și in rău cu deosebire in timpii trecuți luase atari dimensiuni încât culmina in negațiunea ori căru element sănătos național. Din traiul și viețuirea familiară română se mai conservase numai numele — germenul național prindea a putrezi, limba se impistrițase și nu arareori o desprețuiau chiar și cei ce o mai vorbea stricată, cum era. Dar in direcțiunea aceasta răul s'au stèrpit mai de tot; ghiața s'a spart de mult, — cei ce pășese cu energiă și prin mijloace bine cumpănite față de păturica aceasta a familiei române vor curăți ușor ultimele rădăcinuțe ale răului. A treia direcțiune tinde cu zel laudabil a altoi vițele și vlăstarii crescuți pe arborele științei, carea este universală, in trupina română genuină firește curățindu-se mai întâi de ramuri putrede sau degenerate. . . .

Constatate acestea in interesul cestiunei, carea amsulevat-o cu intențiunea a contribui *sine ira et studio* la chiarificarea situațiunei, să revin la fenomenele atinse la inceputul acestui discurs, care fenomene stavilind progresul in educațiune trebuie delăturate cu o oră mai curënd, dacă voim să mergem pe cale sigură in momentoasa afacere a educațiunei noastre naționale.

Poporul român a apucat in fine a se familiarisa binișor cu idea de scoală; dar să o spunem franc că in o parte mare din noi există încă credința, nu știu efect al ignoranței sau al ingerinței de rea credință, că scoală e chemată a face totul ceea ce privește la educațiune. *Dascălul nu te a învățat omenia; dascălul te învață așa și așa*, sunt tot atâte dăscălii, care nu arareori trebuie să le inghiță bietul învățător de nu voiește să se strice cu frunțașii unei comune *quod bene notandum*.

Da, o recunoascem, scoala să și implinească misiunea ei cea înaltă și sacrele datorințe, dar nu mai puțin este chlamată și familia a se pune in imediată legatură cu scoala, — o legatură firească reciprocă trebuie să existe între acești doi factori ai educațiunei, dacă voim a merge siguri pe drumul culturei noastre.

Cei ce cred, că dându-și copiii la scoală, fiă scoala poporală, fiă gimnasiu ori altă scoală mediă puțin impoartă in fondul cestiu-

nei, — și nu mai fac alta decât îngrijesc de alimentarea lor sau în cazuri excepționali apostrofează cu mai mult sau mai puțin respect pe autoritățile scoalei dacă să vedă desamăgiți în nejustele lor pretențiuni, facă bine a fi drepti și cătră sine și cătră scoală! *Sapientia sat.* Mai considere, că fie ce lucru trebuiește bine căutat ca se prospereze. Pomișorul din grădină recere îngrijire neconținută, trebuiește curățit de ramuri veștede, de insecte stricăcioase etc. de voim să producă fructe sănătoase și frumoase, animalele le îngrijim, le cultivăm în mod rațional ca să ne putem folosi de ele. Cum? Numai odoarele noastre cele mai scumpe, copiii nostri să-i lăsăm de capul lor după ce revin în sinul familiei din orele de lecții predate lor de cătră învățător cu conștientiositatea însușită pedagogilor, și dedați la ordine și disciplină în scoală. Nu o va susține nime aceasta; dar țeranul fără sciință de carte va obiecta în simplitatea lui: n'am mijloace a controla pe fiul meu, nu știu carte și basta. Sfatul ce i se poate da bunului acest om este: a se pune în înțelegere de aproape cu învățătorul și iată că nu i va fi cu greu a controla mersul fiului său. Venind timpul al promova în vr'o scoală mediă la oraș încredințel unor mâni bune, informeze-se și direct și indirect despre purtarea fiului seu dela autoritățile școlare. Urmarea va fi că nu vor mai aparè fenomenele regretabile și pentru părinți și pentru scoală ca să rămână mulți copii talentați, dară fără îngrijirea necesară, repetenți, pur și simplu căci nefiind bine controlați au apucat pe povernișe, care conduc la destrăbălare să nu țicem depravațiune ascunsă dela ochii cei de altminte priveghitori ai scoalei. În punctul acesta răul trebuiește cunoscut și nu va fi greu de vindecat.

Dar există elemente și de acelea în societatea noastră română, între care se nutrește bizara necalificabilă credință, că scoala poartă vina de nu se ajung scopurile, care și le inchipuiese unii fără ca ei să-și facă la rëndul lor datoria și față de scoală și față de cei încredințați imediatei lor conduceri. Acı remediul nu poate fi altul, de cât să vină în fine bunii isti oameni la convingerea, că educațiunea nu se poate face numai în și prin scoală. Bine ar fi când nu s'ar derima ce zidește scoala!

Pentru ori care să interesează de binele și fericirea adeverată a generațiunei june s'a stabilit de pedagogiă, legea: *Vrënd a cultiva și educa pe alții, nisuește neconținut a te cultiva și a te educa pe tine însuși.*

Cum stăm față de acest postulat pedagogic? Multe ar fi de dis spre a putè da un răspuns potrivit cu momentositate sujetului, ci fiă de ajuns a accentua, că bine că laicii, parte mare absorbiți de cestiunile ȃilei sau preocupați de interesele lor private mai nu mai află repaosul recerut a sè ocupa serios de cestiunea educațiunei propriie și cu atât mai cu anevoiă de a fiilor lor, dar nu mē sfiese a o spune in auȃul lumii, că sunt casuri de chiar aceea, căroră li este impusă prin oficiu afacerea culturii și a educațiunei sau consideră partea aceasta a chemărei lor ca un ce bagatel și accidental, sau durere, manifestă fără pic de muștrare de consciință nepăsare cinică față de educațiune, față de școală, și față de cultură. Probă invederată este că cărțile noastre de pedagogiă multe puține căte le avem, care n'ar trebui să lipsască de pe masa nici unei familii române cu știință de carte, — sē vënd abia in ȃecimi de ani; jurnalele pedagogico-didactice duc căte și au mai putut elupta esistința, o viață nici de cum demnă de invidiat, altele apun după 2 să nu ȃicem trei ani. De ce? . . .

Sapientii sat pentru a dua oră. Popoarēle sē regenerează prin școale fondate și întreținute cu mari sudori; cestiunea educațiunii e cestiune vitală pentru ori care bărbat luminat. Neatențiunea in privința aceasta este un păcat, indiferentismul este crimă de lesa națiune!

Dar să revenim la temă! Fenomenul regretabil sulevat deja aci, că există și oameni, cari lucră diametral opus cu tendințele școalei imi place al califica de efemer. Celor ce o fac aceasta din ignoranță li-o iertăm, căci nu știu ce fac. Remediul, care li sē poate recomanda este, să aibă necontentit in vedere, că nu există datoriă mai sublimă pentru om, ca aceea a și lumina mintea. Nu pretindem alta dela oamenii rămași indērēt in cultură fără de vina lor, decât numai să aibă inima la loc, să asculte de cei ce i conduc spre bine in cestiunea educațiunei și a școalei in genere.

Orgoliul de castă contra tendințelor școalei existând adescori unde nici nu'l cauți nici n'are șanțe de a exista, se poate tot asemenea considera ca transitoriu. El își perde din intensitate cu cāt progresa lumina culturii celei adeverate. Cel mai mare neajuns, cel poate face școalei orgoliul de castă este că tinde a submina autoritatea școalei sau luând pozițiune cu totul ostilă față de ea sau in-cercând a-o discredita, sau desprețuindu-o. Acestei clase de oameni

puțini la număr ne place a crede, i recomandăm reînșănătoșare de periculosul morb, de care se vede cuprinsă.

Pentru toți fără deosebire amintim: *Autoritatea scoalei nu este permis a se jigni cât i negru sub unghie și cu atâta mai puțin in fața elevilor; însă și scoala la rândul ei să-și conserve autoritatea, căci autoritatea bine înțeleasă i condiționează viața și viitorul.*

Celor ce au in fine tendințe perverse față de intențiunile salutare ale scoalei din rea voință, nu le putem recomanda alta de cât să se întoarcă și să fiă vii. Până ce însă vor mai persevera in pozițiunea lor, am dori să-și impună datoria indispensabilă toți oamenii de bine a lupta contra estor feliu de nisuințe in adevăr detestabile, iară tinerimii studioase i dăcem: *Hic niger est, hunc tu romane caveto.*

II.

„Claudite jam vivos pueri sat prata bibere.“

Până aci am stat pe punctul negațiunii față de problema, carea ni-o am propus spre rezolvire. Să ne întoarcem la partea pozitivă. Se dice: „dă-mi scoală și îți voi reforma lumea“; noi din punctul nostru de mănecare am mai adauge: pune familia sau casa părintească in contact continuu și neștirbit de influințe destructive cu scoala și cu toți factorii ei, și va prospera educațiunea rațională, se va răspândi lumina științei și a moralității și prin ele se va pune bază solidă la prosperarea națiunei noastre îndestrate cu facultăți spirituale am pute dice distinse, pătrunse de nobilul simț de jertfire pentru cultura sa in toate ramurile, chiar mai pre sus de puterile sale.

Cum să impretinim scoala cu casa părintească? Sunt acești doi factori ai culturei ostili unul altuia? Respunsul la a doua întrebare să și-l estragă fie-cine din cele indigitate in partea întâi a acestor observațiuni; iară la prima întrebare ne vom încerca pre lângă cele duse in genere, a respunde și in special.

Ori care scoală publică bine organizată își are sistemul său de procedere in privința disciplinară și științifică. Legile scolare disciplinare trebuie să le cunoască nunumai scolarii, dar și părinții, educătorii și îngrijitorii elevilor. Cești din urmă au mai departe datoria a aplica dispozițiunile legilor scolare proprio motu. Nu este

permis a lucra contra dispozițiilor emanate dela autoritatea scoalei din motiv că nu numai se vatamă autoritatea scoalei in ochii scolarilor, dar se ingreuiază mănauarea disciplinei și a rëndului bun, intră disharmonia cu urmări neprecalculabile intre cești doi factori ai educațiunei.

Reasumând tragem de aci consecința in formă de postulat:

1. Toți părinții, tutorii și ingrijitorii scolarilor sunt responsabili in prima linia de purtarea celor ce stau sub imediata lor conducere.

2. Datoria lor este a se pune in cointelegere cu autoritățile scoalei spre scopul unei proceduri harmonice.

Este mai de parte de dorit, ca la inmatriculare să consulte părinții esterni autoritățile scolare și și pre alți oameni de bine, sinceri amici ai scoalei, unde să-și așede copiii spre ai putē feri de atmosfere stricacioase desvoltărei trupești și sufletești. Suntem pre deplin convinși că in punctul acesta vor imbrățișa sfatul ce li se dă, toți părinții, cari voiesc fericirea fiilor lor, pentru cari jertfesc agonisita câștigată adeseori cu sudori de sange!

Nu va fi de prisos a aminti aci că una dintre dispozițiunile salutare introduse la scoalele medii din patria noastră este chiar spre inlesnirea cointelegerei reciproce intre casa părintească și intre scoală, împărțirea anului scolastic in trimestre. Este cunoscut, că la finea fie-cărui trimestru se dau scolarilor conduite despre progresul lor in studii și in moralitate. Conduitele subscrise de părinți, se inapoiază Direcțiunei, spre a se păstra in archivă. Ce datoriă au deci părinții față de aceasta dispozițiune scolară? A examina cu conscientiositate actul conduitei și a se conforma după rezultatul observat.

Va fi de lipsă mai departe a se informa și intralte intervaluri, afară de cele prescrise de lege, despre purtarea scolarilor, căci se poate întemplă, ca negrigind aceasta datoriă să se vadă desamăgiți in cele mai frumoase ale lor speranțe. Și scoala la rëndul său arc datorința a incunoștiința pe părinți despre purtarea rea a fiilor lor, și o va face cu bunăvoință și conscientios.

De astadată fiă de ajuns cu atăta. Recunoascem că o purcedere harmonică in educațiune atât in scoală cât și in casa părintească este și va rămâne încă un pium desiderium.

Până ce familia română va pute corespunde postulatelor pedagogiei, până atunci să și conserve cu sânteniă bunele sale însușiri: religiozitatea manifestată în alipirea de credința strămoșască și de neamul său; respect de autoritatea scoalei; nisuița spre cultură, simțul de jertfire pentru scopurile culturai, legătura aceea puternică între tata familiei ca suprema autoritate și între toți ceilalți membri ai ei.

Nu cred a pretinde prea mult adaugând la acestea, că patria potestas luată în sens educativ, o frumoasă moștenire dela străbunii nostri, să se cultiveze din generațiune în generațiune. Nu va fi, așa credem, în detrimentul educațiunei naționale și raționale. Maimuțeriile streine și origini și datinilor noastre familiare naționale aș dori din adâncul inimei mele să nu se incuibeze nici odata în santuariul familii române. Dar să ne oprim aci, mulțămindu-ne a fi dat impuls spre un studiu mai profund în cestiunea conservării datinelor noastre celor bune.

Înainte de a încheia aceste observări și indigitări aș dori ca părinții cu dare de mână, cu deosebire din România să aibă ochii deschiși în cębinternate și plasează copiii vręndy ai luda la scoalele noastre!

Pentru fiii nostri sęcaci esistă nobila intențiune a se întemeia un convict, dar încă nu dispunem de mijloace suficiente, — în fondul cestiunei internatelor nici nu putem nici nu voim a intra de asta-dată.

Încheiăm drept aceea aceste observări și indigitări cu cea speranță, ca sămințele aruncate de noi să cadă pe pământ roditor. Dacă am spus unele adevęruri care nu vor plăcé la cei preocupați seusa să ne fiă acel principiu sănătos în materiă de sciință și de educațiune: *Ori care direcțiune falsă trebuiește combătută; defectele trebuiește descoperite cu scop de vindecare; amăgirea fiă chiar și momentană nu se poate admite nici în sciință nici în educațiune!*

Brașov, în Iunie 1878.

II.

Sciri scolare.

Pentru orientare.

a) Scoalele centrale române gr. or. din Braşov in fiinţate şi întreţinute de comuna bisericească a S. Nicolae din Schei şi de comuna română bisericească din cetatea Braşovului, se compun astăzi din următoarele institute singuratice:

A. Gimnasiu complet de 8 clase;

B. Scoala comercială secundară de 3 clase;

C. Scoala reală inferioară de 3 clase;

D. Scoala primară (normală) de băieţi cu 4 clase ord. şi 2 paralele — şi

Scoala primară de fete cu 5 clase.

Pe lângă acestea mai există: Scoala de repetiţiune pentru copiii şi copilele dela 13—15 ani, şi Scoala pentru învăţăceii dela meserii.

Observaţiune. Scoala reală de 3 clase până acum a fost contopită cu gimnasiul inferior aşa că in clasa I, II, III reale sau urmat acelaş plan de învăţământ ca şi in clasele I, II, III gimnasială numai cât scolarii clasei a III reale au fost dispensaţi de limba elină.

Pe basa experimentelor făcute cu această fusionare pentru anul scolaric viitoriu s'a separat şcoala reală de gimnasiul inferior cu totul adaptându-se conform planului de învăţământ pentru scoalele reale introdus in mod provisoriu la toate scoalele reale din Ungaria.

Planul de învățământ.

A. Gimnasiul.

1. Studii obligate:

In clasa I.

26 ore pe săptămână. Profesor ordinar de clasă: I. C. Tacit.

Religiune 2 ore: Catechismul bogat, incheiătura I—XII.
B. Baiulescu.

Latina. 6 ore: Din partea formării regulate după gramatica lui I. C. Tacit sau luată: Substantivele, adjectivele, verbele active și pasive, adverbiile și prepozițiile exercitate prin traduceri din latina în română și viceversa. I. Corn. Tacit.

Româna. 2 ore: Propozițiunea simplă pură și simplă amplificată. Sau citit și analizat mai multe piese alese din lectura-riul lui G. I. Munteanu, și sau memorizat. I. Corn. Tacit.

Magiara. 2 ore: Literile și împărțirea lor, ortografia, substantivul și declinațiunea lui, despre adaugerea numelui, numele posesiv, compararea adjectivului, adjectivul numeral. Deprindere în citire. Manualul de O. Bariț. Art. Feneșean.

Germăna. 2 ore: Declinarea substantivului, adjectivului; verbele auxiliare și conjugățiunea verbului regulat. Traducere din germăna în română și vice versa. Manualul lui I. Cetățeanu și Hiebert. I. Corn. Tacit.

Geografia. 2 ore: Cunoștințe preliminare din geografia matematică; descrierea suprafeței pământului; însușirile fizice ale globului terestru în genere și a le conținutelor în specie: cunoștințe generale din geografia politică. Manualul lui Bellinger tradus românesc de G. I. Munteanu; folosirea globului, chartelor de pârreți, a atlantelor manuale. I. Scurtu.

Aritmetica. 3 ore: Cele patru operațiuni cu numeri întregi și decimali nenunțiți și nunțiți, măsurile metrice și fracțiunile comune după Moçnik. Iosif Maxim.

Geometria și desenul liniar. 4 ore: Puncte, linii, unghiuri, triunghiuri, patru unghiuri și poligoane. Desemnarea formelor mai simple după Roller și Herdtle. Iosif Maxim.

Istoria naturală. 2 ore: In trimestrul I. și II. Zoologia, descrierea și comparația speciilor alese; trim. III. Botanica: elementele morfologiei. Ipolit. Ilasievici.

Caligrafia. 1 oră: Trăsurile fundamentale a le literilor române și germăne, formarea literilor mici și mari după grupe in mod sintetic; compunere de cuvinte precum și exerciții in scrierea caligrafică. Ioan Dobrean.

Cântări. 1 oră: Cunoascerea notelor in sistemul de linii. Cântare după auđ, și deprindere in cântat cuprinsul de o cuartă. George Dima.

In clasa II.

29 ore pe săptămână. Profesor ordinar de clasă: Pant. Dima.

Religiune. 2 ore: Catechismul bogat s'a continuat până la fine. Ios. Fericean.

Latina. 6 ore: Repetirea formelor regulate, anomalile in declinațiune, gen și conjugatiune: adverbele, prepozițiunile și conjuncțiunile, părțile mai însemnate din sintacsă cu eserciții practice după gramatica lui I. C. Tacit p. II. Memorizarea vocabulelor; la 14 zile un pens a casă și o compozițiune in scoală.

P. Dima.

Romăna. 2 ore: Propozițiunile simple amplificate, contrase; propozițiunile compuse prin coordinațiune și subordinațiune; propozițiuni cliptice eserciate prin cetirea unor capete alese din lectura-riul român de G. Munteanu. La 14 zile un pens a casă și o comp. in scoală.

P. Dima.

Magiara. 2 ore: Repetirea celor pearsurse in clasa I. Pronumele, conjugatiunea verbelor active, pasive și neutre. Mici propozițiuni practice aplicate la regulele învățate. Deprindere continuă in cetire. In fiecare lună 2 comp. și 1 pens.

Art. Feneșcan.

Germăna. 2 ore: verbele neregulate, adverbele, prepozițiunile și conjuncțiunile. Traduceri din germăna in romăna, Crestomația lui G. E. Nicefor, și din romăna in germăna după dictat propriu. Eserciție la tabelă. Recitațiuni. La 14 zile 1 pens și 1 compozițiune.

P. Dima.

Geografia și Istoria. 4 ore: Geografia Asiei, Africeii și Europei sudice 1 oră pe săptămână.

Istoria antică până la 476 d. Chr. după manualul de Dr. N. Pop. Folosirea chartelor istorice ale lui Kiepert 3 ore.

I. C. Tacit.

Aritmetica. 3 ore: Frațiunile comune, potențe și rădăcini, raporturi, proporțiuni, regula de tri, calculul intereselor, al terminului mijlociu și al asociațiunii după Moçnik.

Ios. Maxim.

Geometria și desemnul geometric. 2 ore: Triunghiuri congruente și simile, principiul lui Pitagora, suprafața poligoanelor, periferia și suprafața cercului. Construcțiuni geometrice: linii normale (perpendiculare) și paralele, triunghiuri, patru unghiuri și poligoane regulate.

Iosif Maxim.

Istoria naturală. 2 ore: In trim. I. II. Zoologia: construirea genurilor pe basa comparației speciilor alese. In trim. III. Botanica: morfologia plantelor, după manuscript propriu.

Ip. Ilasievici.

Desemnul liber. 2 ore: Ornamente simple fără umbrituri; flori, figuri simple și umbrite, fructe, animale, peisagiuri, mobile etc.

G. Vlădărean.

Caligrafia. 1 oră: Scrierea corectă pe o linie și scrierea directă fără nici o linie.

I. Dobreanu.

Cântări. 1 oră: Repetiția materialului din cl. I. Cunoașterea pauzelor, scara din C și G-dur. Căntece unisone și exerciții in cuprins de o sextă.

G. Dima.

In clasa III.

38 ore pe săptămână. Profesor ordinar de clasă: I. Popea.

Religiunea. 2 ore: Mărturisirea ortodocsă, P. I.

Ios. Fericean.

Latina. 6 ore: Repetiția formelor și a regulilor sintactice învățate in cl. II; usul casurilor și al modurilor și timpilor mai însemnați. Lectură: Cornelius Nepos: Miltiades, Temistocles, Aristides, Hamilcar și Hanibal. La 14 zile 1 pens și 1 comp.

I. Popea.

Romăna. 2 ore: Proposițiunea compusă in toate modurile. Lectură împreună cu analiză gramaticală din lecturariul lui G. I. Munteanu. Memorisarea și recitarea unor bucăți alese din lecturar.

I. Popea.

Elina. 4 ore: după gramatica lui R. Kühner partea forma-rii până la verb. Traducerea esemplerelor din gramatică; prepara-

țiune și memorisarea vocabulelor. Esercții pe tablă de scriere și traducere. In trim. III. la 14 zile 1 pens. St. Iosif.

Magiara. 2 ore: Repetiția materialului din anul trecut. Verbele neregulate, impersonale și defective, postpozițiile simple, duple și compuse, adverbiile. In fiecare lună 2 compos. și 1 pens. Art. Feneșean.

Germăna. 2 ore: Sintacsa propozițiunei simple amplificate. Traduceri din germăna in romăna din Lebensbilder tom. III. și din lecturariul lui G. I. Munteanu in germăna. I. Popea.

Geografia și Istoria. Geografia politică și fisică a Elveției, Franciei, Rusiei, Greciei, Belgiei, Olandei, Danimarcei, Svediei, și Norvegiei 1 oră. I. Scurtu.

Istoria evului mediu. 3 ore. I. Scurtu.

Matematica. 3 ore: Algebra: despre numerii algebraici in genere; cele 4 operațiuni fundamentale cu numeri algebraici. Potențele. Ridicarea la cuadrat și la cub; scoaterea rădăcinii cuadrate. Manual Moçnik. Dr. I. Bozocean.

Geometria. 1 oră: Calculul periferiei și suprafeței figurilor, plane dreptliniare, străformarea și împărțirea acestor figuri, similitatea lor; principiul lui Pitagora. Dr. I. Bozocean.

Fisica. 3 ore: Proprietățile generale ale corpurilor, teoria principalilor agenți fisici; principiile mecanicei, legile căderii libere; căldura și lumina; teoria celor mai simple instrumente optice. Dr. I. Bozocean.

Chemia. 3 ore: Introducere in chimia elementară, teoria atomistică, metaloidele uni-, bi-, tri- și patru-valente. Combustiunea. După manuscripțul prof. Iulian Filipescu.

Desemnul geometric. 2 ore: Elipsa, parabola, hiperbola, epicicloidă, hipocicloidă, spirală; introducerea in geometria descriptivă. Ios. Maxim.

Desemnul liber. 2 ore: Bas-reliefuri, capete colorate: figuri, flori, peisagiuri cu penelul și cu tuș, mobile și animale după Taubinger, Paterno, Brosche și Hoger. G. Vlădărean.

Caligrafia. 1 oră: Introducerea in scrierea rotundă. I. Dobrean.

In clasa IV.

34 ore pe săptămână. Profesor de clasă: L. Nastasi.

Religiunea. 2 ore: Din mărturisirea ortodoxă, P. II. Ios. Fericean.

Latina. 6 ore: Din sintaxă usul timpurilor și al modurilor după gramatica lui Kühner. Noțiuni de prosodie și metrică. Traduceri din cartea lui Schulze. Lectură: Caesar de bello gallico, libr. I. Ovidii Tristia, Elegia I. La 14 zile un pens acasă și pe lună o compozițiune. Preparațiune la autor.

a supliniit Dr. I. Bozocean.

Romăna. 2 ore: Eserciii stilistice după manualul profes. Caian. Piese alese cetite din lecturariul lui. G. I. Munteanu sau memorisat și recitat. La 3 săptămăni un pens acasă.

I. C. Tacit.

Elina. 4 ore: Verbele pure necontrase și contrase, verbele mute și licuide esercitate prin traduceri continuc din elina in romăna și viceversa. In fiecare lună 1 p. Dr. V. Glodariu.

Magiara. 2 ore: După manualul lui Töpler articolul „az“, conjugarea verbelor „vár, ver, küld“ in toate formele, declinarea numelor cu și fără atribut, comparațiunea, numerale și posesiunea. Traducerea esempler referitoare la forme. Deprindere continuă in cetire și pronunțare.

Ios. Fericean

Germăna. 3 ore: Din sintaxă despre moduri și timpuri, propozițiunea compusă și speciile ei: topica dreaptă și inversă. Traduceri in romăna din Lebensbilder IV de Berthelt. In fiecare lună 1 p. acasă și o comp. in scoală.

Dr. V. Glodariu.

Geografia și Istoria. 4 ore: Repetiirea Geografiei generale și Geografia specială a Ungariei 1 oră. Istoria evului nou și Istoria specială a Austro-Ungariei. 3 ore.

suplinite de Dr. I. Bozocean.

Matematica. 4 ore: Aritmetica: Regula de tri simplă și compusă, calculul intereselor și al asociațiunei simplu și compus, calculul alegațiunei și cel catenar.

Geometria. Cercul, poligoane inrisse și circumscrise cercului, periferia și suprafața cercului și stereometria. Manualul de Moçnik.

L. Nastasi.

Fisica și Chemia. 3 ore: Mechanica, magnetismul, electricitatea, optică după Schabus.

Introducere in chemia elementară, teoria atomistică, metaloidele uni-, bi-, tri- și patru-valente. Alcaliele după manuscriptul profesorului.

Iulian Filipescu.

Desemn liber. 2 ore: Continuarea și completarea deprinderilor incepute in cl. III. S'a deprins și obiecte din idee.

G. Vlădărean.

In clasa V.

30 ore pe săptămână. Profesor ordinar de clasă: Ip. Ilasievici.

Religiunea. 2 ore: Istoria bisericească partea I după cartea scol. de Andr. Baron de Șaguna. Ios. Fericean.

Latina. 6 ore: Repetirea partidelor mai grele din sintaxă după Kühner 1 oră. Lectură Ovidii Metamor. libr. I. v. 1—250, libr. II. v. 1—80. — Livii libr. I. C. 1—30.

S'au tradus din Süpfle in latina 25 ș. Preparațiune la autori. La 14 zile 1 pens și pe lună o comp. St. Iosif.

Romăna. 3 ore: Din stilistică: definițiunea și diferitele specii de compozițiuni. Adunarea cugetărilor și notarea materialului aflat. Dispozițiunea și părțile compozițiunei. Descripțiunea, tabloul, narațiunea, caracterul, portretul, paralela și tratatul. S'au memoriat și declamat poesii alese. I. Stinghe.

Elina. 4 ore: Reguli sintactice după Kühner. Lectura: Cyropedia libr. I. C. 1. 2. 3. Homeri Ilias libr. I. v. 1—380. La 4 săptămâni o compozițiune. I. C. Tacit.

Magiara. 2 ore: Repetirea verbelor neregulate impersonale și defective, postpozițiunile, adverbiele, conjuncțiunile și interjecțiunile. Formarea substantivelor, adjectivelor. Aplicarea regulilor prin traducere. Eserciii practice. Manualul lui Töpler. La 4 săptămâni 1 pens și o compozițiune. D. Almășan.

Germană. 3 ore: Traduceri din Berthelt's Lebensbilder IV. Eserciii cu privire la regulile sintactice. In fiecare lună 1 pens și 1 compozițiune. I. Popea.

Geografia și Istoria. 3 ore: Dupa manualul lui Pütz prelucrat de Dr. I. Meșota s'au propus istoria antică până la inauzurarea republicei romane. Geografia vechiă.

Dr. V. Glodariu.

Matematica. 4 ore: După Moçnik. Aritmetica și Algebra: cele patru operațiuni cu numeri absoluți și algebraici intregi, divizibilitatea numerilor, frângerile comune, decimale și catenare, raporturi și proporțiuni și aplicarea lor la regula de tri. 2 ore.

Geometria: Planimetria in toata estinderea sa. 2 ore. P. Dima.

Istoria naturală. 3 ore: In trim. I. II. Elementele de mineralogii și geognosii. In trim. III. Botanica după Dr. E. Loew cursulu II și III. Ip. Ilasievici.

In clasa VI.

30 ore pe săptămână. Profesor ordinar de clasă: Dr. N. Pop.

Religiunea. 2 ore: Istoria bisericească partea II după manualul de Andreiu Baron de Șaguna. Ios. Fericean.

Latina. 6 ore: Repetiția sintacsei 1 oră. Lectura: Titi Livii libr. XXII. 45. C. C. Ciceronis orațio I. in Catilinam. Iulii Caesaris de bello civili lib. III. 30. C. C. Din Süpfle s'au tradus in latina 28 numeri; 5 ore. In toata luna o compozițiune și la 14 zile 1 pens. D. Almășan.

Romăna. 3 ore: Lectura unor capete alese din diferiți autori romăni, memorisarea și declamarea câtorva poesii 1 oră. Din stilistică: descrieri instructive și frumoase, narațiunea și feliturile ei, pertractări mai ușoare, figuri retorice. Dispozițiuni și espozițiuni. In lună odată 1 pens. I. Popea.

Elina. 4 ore: Regulele sintactice cu exerciții corespunzătoare 1 oră. Lectură: Homeri Ilias libr. VIII și IX. din Herodot libr. I. C. 1—30 incl. Dr. V. Glodariu.

Magiara. 2 ore: Traduceri din cartea de lectură a lui Svo-rényi tom. I. Sintacsa limbei magiare și exerciții aplicate la ea. In fiecare lună 2 compozițiuni și 1 pens. Art. Feneșean.

Germăna: 3 ore: Traduceri din Berthelt's Lebensbilder și exerciții cu privire la regulele sintactice. In fiecare lună 1 pens și 1 compozițiune. Dr. N. Pop.

Geografia și Istoria. 3 ore: După Pütz prelucrat de Dr. I. Meșota: evul vechiu dela Octavian incoace; evul mediu până la Rudolf de Habsburg. Dr. N. Pop.

Matematica. 4 ore: Algebra: potențe, rădăcini, logaritmi ecuațiuni de gradul I. cu una și mai multe necunoscute. 2 ore.

Geometria. 2 ore: Stereometria și o parte din Trigonometria plană. Pant. Dima.

Istoria naturală. 2 ore: Zoologia după manualul lui D. Brândză. Ip. Ilasievici.

In clasa VII.

32 ore pe săptămână. Profesor ordinar de clasă: D. Almășan.

Religiunea. 2 ore: Dreptul canonic după manualul de Andreiu Baron de Șaguna. Ios. Fericean.

Latina. 5 ore: Repetiția sintacsei cu exerciții corespunzătoare. Lectura: Ciceronis orațio de imperio Cn. Pompejii. Virgiliii Eneis lib. VI. Din Süpfle s'au tradus in latina 27 numeri. In fiecare lună câte 1 comp. și la 14 zile un pens. D. Almășan.

Romăna. 3 ore: Retorica romăna; teoria poesiei in genere și a poesiei dramatice in specie; roman, novelă basna, epigram etc. Lectură: Piese alese din poezii romăni, cele mai insemnate drame

române, o parte din comediele lui V. Alecsandri; din episoadele epice ale acestuia. Espunere liberă după text a dramei lui Schiller: „Fiesco“. La 14 zile o declamațiune din poeziile cetite și analizate sau și alese liber de scolari. La 3 săptămâni o lucrare liberă în scris. St. Iosif.

Elina. 4 ore: S'a repetit sintacsa după manualul lui I. Caragiani. Lectură: Hom. Odisea lib. X. Demosth. Orațiunile I și II olințică. Suplinită: de Dr. V. Glodariu.

Magiara. 2 ore: După Ballagi sintacsa limbei magiare, topica propozițiilor, exerciții scripturistice; pe lună 1 pens și 1 compozițiune. S'au cetit și tradus piese alese din cartea de lectură a lui Szvorényi și din lecturariul lui G. I. Muntean. I. Fericean.

Germăna. 2 ore: Traduceri din lecturariul de Kehrein și exerciții cu privire la regulele stilistice. Dr. N. Pop.

Geografia și Istoria. 4 ore: Geografia 1 oră: cunoscințe generale de cosmografie, de geografia fizică, conținutele cu țările și cu cetățile cele mai însemnate, oceanele cu părțile lor.

Istoria. 3 ore: Evul mediu dela Cruciate până la fine; din evul nou până la secolul al XVII-lea. Dr. N. Pop.

Matematica. 4 ore: Algebra: Ecuatiuni cuadractice, progresiuni aritmetice și geometrice, interese din interese, combinațiuni, permutațiuni și principiul binomic, 2 ore.

Geometria. 2 ore: Trigonometria plană și geometria analitică în plan. Pant. Dima.

Fisica. 3 ore: Mechanica corpurilor solide, licuide și aéroforme și magnetismul. După manuscriptul prof. L. Nastasi.

Propedeutica filosofică. 3 ore: Logica formală după manualul lui Lindner. Supl. de I. C. Tacit.

Geometria descriptivă. 2 ore: au ascultat-o cu scolarii din cl. VIII. veți cl. VIII.

In clasa VIII.

33 ore pe săptămână. Profesor ordinar de clasă St. Iosif.

Religiunea. 2 ore: Continuarea dreptului canonic după manualul de Andreiu Baron de Șaguna. Ios. Fericean.

Latina. 5 ore: Lectură: Taciti Annales lib. III. Horatii Flacci car. I. 1. 3. 4. 14. 20.; II. 1. 19.; IV. 2. 7.; Epod. I. II. XVII. din Suptle 8 numeri. În fiecare lună 1 pens și 1 compozițiune. Istoria literaturii latine până la etatea de argint. Supl. de St. Iosif.

Romăna. 3 ore: Stilistica generală după manualul lui Laas. Istoria literaturii române. Lectură: Dramele lui C. Negruzzi; din comediele lui V. Alecsandri; Probe literare din diferite epoce ale literaturii române în legătură cu istoria literaturii române. La 3 săptămâni 1 lucrare liberă în scris. St. Iosif.

Elina. 4 ore: Repetirea gramaticii formare și a sintacsei. Introducerea în drama grecească. Lectura: Sofoclis Oedipus rex; Platonis Apologia Socratis. Estemporalia din Herodot, Sofocles, Demosthenes și Plato. Istoria literaturii eline până la Aristotele incl. La 4 săptămâni 1 compozițiune. St. Iosif.

Magiara. 2 ore: După Ballagi. Sintacsa magiară aplicată la bucățile cetite din Szvorényi partea II. Istoria literaturii magiare până la timpurile noastre după Toldi Ferencz. În fiecare lună 1 pens și o compozițiune. D. Almășan.

Germăna. 2 ore: S'au tradus „*Virginea de Orleans*“ de Schiller și 14 bucăți din cartea de lectură de Kehrein.

Istoria literaturii vechi și corifeii din istoria literaturii mai noue. În fiecare lună 1 pens și o compozițiune. Dr. V. Glodariu.

Geografia și Istoria. 4 ore. Geografia specială și statistica statului austro-ungar 1 oră.

Istoria nouă până în zilele noastre. Istoria patriei 3 ore. Dr. N. Pop.

Matematica. 1 oră: Repetirea materialului parcurs în gimnasiul superior. P. Dima.

Fisica. 4 ore: Acustica, Optica, Electricitatea și partea mai însemnată despre căldură după manuscript propriu. L. Nastasi.

Propedeutica filosofică. 3 ore: Psihologia empirică după manualul lui Lindner. Supl. de Dr. N. Pop.

Istoria naturală. 2 ore: Geologia după manualul lui Brândză. Ip. Ilasievici.

Geometria descriptivă. 2 ore: Proiecțiunea ortogonală a punctului, a liniei și a corpurilor; planuri traçe și rotațiuni. Ios. Maxim.

2. Studii facultative.

a) Limba franceză este studiu facultativ pentru scolarii din cl. II—VIII gimn. iară pentru scolarii cl. II. III reale și cl. I, II, III comerciale este obligat. Toți scolarii, cari au învățat această limbă (111 la număr) au fost împărțiți în 6 despărțăminte cu câte 2 ore pe săptămână și s'au instruit de prof. I. Stinghe.

Despărțământul I. După manualul de F. Ahn: Articulul, adjectivul, declinațiunea, pronumele, genetivul partitiv, comparațiunea, verbele auxiliare „avoir și être“ și verbele de conjugarea I. În perioada a 2-a și 3-a în fiecare lună 1 pens și 1 compozițiune.

Despărțământul II. După acelaș manual: conjugarea verbelor regulate, pronumele personale, verbele neregulate mai usitate. În fiecare lună 1 pens și 1 compozițiune.

Despărțământul III. După acelaș manual: galicismi, conjuncțiuni, și propozițiuni comparative, verbele cu mai multe neregularități, infinitivul, participiul prezente, variațiunea part. perf. în propoziții relative, ceva despre conjunctiv. În fiecare lună 1 pens și 1 compozițiune.

Despărțământul IV. După acelaș manual: diferite exerciții practice: s'au tradus din el toate bucățile de cetire și drama. „*La vanite punie*“. În fiecare lună 1 pens și 1 compozițiune.

Despărțământul V. Diferite exerciții practice. Traducere din *Guillaume Tell* de Florian. În fiecare lună 1 pens și 1 compozițiune.

Despărțământul VI. Exerciții și dictando. Noțiuni din istoria literaturii franceze din secol XVI până în zilele noastre. S'au tradus din: „*Charles XII*“ de Voltaire. În fiecare lună 1 pens și 1 compozițiune.

b) Desemnul liber, care în gimnaziul inferior este obligat, s'au împartășit scolarilor din gimnaziul superior și din scoala comercială într'un despărțământ cu 2 ore pe săptămână ca studiu facultativ de G. Vlădărean.

c) Gimnastica, ca obiect liber s'au învățat în trei despărțăminte compuse din scolari dela gimnaziu, dela scoala reală și dela scoala comercială cu câte 2 ore pe săptămână de Dr. N. Pop.

d) Cântările. Din toți scolarii dela gimnaziu, dela scoala reală și comercială, afară de cei din cl. I, II, gimn. și reală s'au format următoarele despărțăminte:

În despărț. I s'au propus: Cunoascerea scărilor din modul tare și din modul moale, despre trison, exerciții în cuprins de o octavă, și cântece în 2 voci. 1 oră pe săptămână.

În despărț. II. Repetirea modurilor dur și mol. Elemente din armonia. 1 oră pe săptămână.

În despărțămintele III, IV și V, fiecare cu câte 1 oră pe săptămână, s'au deprins cântece în patru voci; iară într'o 1 oră au cântat cu toți în cor.

Scolarii, cari au învățat cântări au fost cu totul 181.

3. *Lucrări scripturistice din limba română.*

Clasa V gimn.

1. Epistolă, prin care un fiu anunță pe părinți despre sosirea sa în B.
2. Un tată recomandă fiului său societatea oamenilor onești și îl indemnă să evite societățile rele.
3. Datine la serbătorile Crăciunului. (Descriere).
4. Diferitele scopuri ale studiului.
5. Dispoziția poeziei „Altarul mănăstirii Putna“.
6. Poezia de sub 5 prelucrată în prosă.
7. Un scolar dela gimnasiul nostru indeamnă pre un amic al său să vie la acest institut și i arată condițiunile de primire.
8. Lupta dela Termopile.
9. Propozițiuni pentru a aplica punctul și virgula.
10. Luna lui Maiu.
11. Cărțile bune sunt amici buni.
12. Casa părintească.
13. Molaticul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Clasa VI gimn.

1. Descrierea timpului petrecut în ferii (epistolă).
2. Despre umblarea cu amicii după Lebensbilder (dispozițiune).
3. Aceeaș temă reprodușă liber.
4. În ce chip au a să arăta copiii recunoscători cătră părinți lor (dispozițiune).
5. Dto espozițiune.
6. Pentru ce sunt sciințele averea cea mai bună? (dispozițiune).
7. Mărul nu cade departe de tulpină. (espoziție).
8. Răsboiul II punic, pe basa cărții 22 din Tit Livie (descriere istorică).
9. Despre sănătate (dispoziție).
10. Prin ce felii de virtuți au esceclat poporul roman (espoziție).
11. Orele de diminēța prețuese aur și argint (espoziție).

Clasa VII gimn.

1. Întru cât este adeverată acșioama: „Omul este faurul fericirei sale“.
2. Descrierea resboiului civil între Mariu și Sula.

3. Din care cauze n'au unii oameni amici?
4. Dulce et decorum pro patria mori (chiră).
5. Honestum est laudari a laudato viro.
6. Despre concordia și armonia, carea trebuie să existe între comilitonii aceluiaș institut. (Orațiune).
7. Lumea te prețuește precum te prețuești tu însuți pe tine.
8. Caju Mariu vorbește către ostașii săi înainte de bătălia dela Aquae sextiae.
9. Cesar și Pompeiu (paralelă istorica).
10. Per ardua ad astra.

Clasa VIII gimn.

1. Despre ființa și dezvoltarea superstițiunii.
2. Despre compătimire.
3. Tout notre mal vient de ne pouvoir être seuls de La Bruyère.
4. Lucrul este balsamul sângelui, lucrul este izvorul virtuții.
5. Unde e lumină mare, acolo e și umbră mare.
6. Boierii și Ciocoi (comedie de V. Alecsandri). Caracteristică.
7. Suferința este pentru ori-cine în oare-care privință o norocire.
8. Fi sever intru toate către tine însuți, dar indulgent către alții. (Temă de maturitate).

Clasa II comercială.

1. Primăvara.
2. Caracterul lui Maiu.
3. Silitorul.
4. Focul din 8 Maiu.
5. Mincinosul.
6. Târgul din B.
7. Lăna.
8. Exemple rele strică năravuri bune.
9. Funariul.
10. Furtuna.
11. Calul.
12. Culesul cucuruzului.
13. Comerțul ne satisface multe.

Clasa III comercială.

1. Agricultură este începutul culturii.
2. Pentru ce întrece Europa pe celelalte părți ale lumii?

3. Claudiu cătră fiul său Ioan (traducere).
4. Datinele la sărbătorile Pascilor.
5. L'habit ne fait pas le moine.
6. Italia este grădina Europei.
7. Mărul nu cade departe de tulpină.
8. Cămila este corabia deșerturilor.
9. Comerțul în antichitate.

B. Școala reală.

1. Studii obligate.

În clasele reale fuzionate cu gimnaziul inferior s'au propus aceleași studii ca și în gimnaziu inferior, vezi planul de lecțiuni.

2. Studii facultative.

a) Limba franceză în cl. II gimn. reală; b) gimnastica în toate clasele; c) cântările în cl. III g. r. vezi planul de lecțiuni la studiile facultative dela Gimnaziu.

C. Școala comercială. *)

I. Studii obligate.

În clasa I.

29 ore pe săptămână. Profesor ordinar de clasă: Ip. Ilasievici.

Religiunea. 2 ore: Istoria bisericească partea I. după cartea școlară de Andreiu Baron de Șaguna. B. Baiulescu.

---

*) Nota. Școala comercială este întocmită după Statutul școlilor comerciale secundare (A közep kereskedelmi iskolák szervezete), emis de Înalțul Ministeriu regiu ung. de culte și de instrucțiune publică în 10 Octombrie 1872, este înzestrată cu dreptul de publicitate prin emisul aceluiași Ministeriu din 14 Iulie 1874 Nr. 18260. Tinerii, care au săvârșit cursul acestei școli, în sensul emisului ministerial din 2 Martie 1877 Nr. 2013, au favorul de a servi la miliția I an ca voluntari (după § 126 legea din 1869 despre apărarea țării), fără a mai fi supuși la vreun examen. În aceasta școală se primesc tineri, care au absolvit gimnaziul inferior sau școala reală inferioară cu succes. După absolvirea clasei III. școlarii sunt supuși la un examen de maturitate întocmai ca cel din cl. VIII. gimn.

Romăna. 2 ore: Sintacsa limbei române. Stilistică: stilul, părțile unei teme, pasiuni, figuri și tropi. Esercții: inscriesele necesarii in viața practică. Memorisarea și declamarea unor poesii alese. In fie-care lună 2 pense și 2 compos. I. Stinghe.

Magiara. 2 ore: După manualul de O. Bariț. Scurtă repetire a gramaticii. Formarea substantivului, adjectivului și verbului. Traduceri din lecturariul lui Szvorényi Iozsef tom. I. Teme libere de un cuprins mai restrins. Art. Feneșean.

Germăna. 2 ore: Sintacsa limbei germăne. Traduceri in romăna din „Lebensbilder“ t. IV.; din romăna in germăna după dictate. Esercții stilistice. La 14 zile un pens. I. Popea.

Francesa. 2 ore: v. limba francesă la Gimnasiu.

Matematica. 3 ore: Cele 4 operațiuni fundamentale cu numeri algebraici. Divisibilitatea unui polinom printr'un binom de forma $(a \pm b)$; descompunerea unui polinom dat intr'un product de mai mulți binomi de forma $(a \pm b)$. Operațiunile relative la rădăcini. Transformarea unei espreșiuni de forma $\sqrt{A} \pm \sqrt{B}$ in altă espreșiune de forma $\sqrt{x} \pm \sqrt{y}$. Transformarea unei espreșiuni cu numitor irraional in o altă espreșiune cu numitor rațional. Ecuatiunile determinate de gradul I. cu una sau mai multe necunoscute; ecuatiunile diofantice sau nedeterminate cu una și cu mai multe necunoscute. Dr. I. Bozocan.

Aritmetica comercială. 3 ore: Regula de trei simplă și compusă, calculul asociațiunei, calculul intereselor, calculul catenariu, alegațiune, terminuri. Dr. V. Glodariu.

Istoria universală și comercială. 3 ore: Istoria evului vechiu atât politică cât și comercială. I. Scurtu.

Geografia. 2 ore: Geografia generală matematică, fisică politică și Geografia Austro-Ungariei in specie. I. Scurtu.

Istoria naturală 4 ore: Sem. I. Mineralogia cu noțiuni geognostice, după manuscript propriu; Sem. II. Botanica, după manualul lui Dr. E. Loev, cursul II. III. Ip. Ilasievici.

Cunoscințe comerciale și corespondință. 2 ore: După manualul de Kurtzbauer principiile și afacerile comerciale in genere; despre mărfuri, consignațiune, spedițiune, participațiune și afaceri cambiale in genere; despre efecte, negoțul cu monete. Despre comptabilitate in genere. Numeroase eserecții practice. N. Orghidan.

Caligrafia. 2 ore: Scrierea curentă și fractură.

I. Dobrean.

In clasa II.

33 ore pe săptămână. Profesor ordinar de clasă: I. Stinghe.

Religiunea. 2 ore: Istoria bisericească partea II., după cartea școlară de Andreiu Baron de Șaguna. B. Baiulescu.

Romăna. 2 ore: Din Stilistica: descrițiunea, tabloul, narațiunea, fabula, dialogul, caracterul, portretul, paralela. S'au citit bucăți alese din scriitori români. In fie-care lună 1 pens.

I. Stinghe.

Magiara. 2 ore: Sintaxa limbei magiare; traduceri din lecturarea lui Szvorényi; deprinderi in corespondința comercială de 2 ori pe lună.

Art. Feneșean.

Germăna. 2 ore: Sintaxa limbei germăne; traduceri din germăna in romăna și viceversa. Deprinderi in corespondința germăna. La 14 zile 1 pens.

I. Popea.

Franceza. 2 ore: v. limba franceză la Gimnasiu.

I. Stinghe.

Matematica. 3 ore: Ecuațiunile cu una și cu mai multe necunoscute de gr. I. și II. Teoria logaritmilor. Progresiuni aritmetice și geometrice. Aplicarea progresiunilor geometrice la calculul compus al intereselor și la calculul amortismentelor și anuităților. — Elemente din geometriă.

Dr. I. Bozocan.

Aritmetica comercială. 3 ore: Operațiuni cu frângeri decimale cu avantajele și prescurtările lor; practica velcică; regula de trei simplă și compusă, calculul catenar, calculul intereselor și al speselor in conto curent, esplicarea numerilor negrii și roșii din conto curent și incheierea acestora.

N. Orghidan.

Istoria universală și comercială. 2 ore: Istoria politică a evului mediu și Istoria comerțului bizantin și arabic.

I. Scurtu.

Geografia. 2 ore: Geografia comercială a statelor europene.

I. Scurtu.

Istoria naturală. 2 ore: Zoologia după manualul lui B. Nanian.

I. Ilasievici.

Chemia. 3 ore: Repetiția Chemiei anorganice, și organice cu deosebită privire la materiile, care apar mai des in comerț; după scripte proprii.

Iul. Filipescu.

Cunoscințe comerciale și corespondență. 3 ore: Inscrisele comerciale in genere, împărțirea lor; diferitele feluri de scrisori comerciale. Esercții practice.

N. Orghidan.

Comptabilitatea. 4 ore: Comptabilitatea simplă; copia scriptură; feliuritele inregistrări in condice, esplicarea scontrurilor, estrasul de jurnalizare, jurnalizarea lunară, condica de bilanț, incheierea și aplicarea conturilor de perdere, de bilanț. N. Orghidan.

Dreptul cambial. 1 oră: originea cambiului, indamentul, valoarea, achitarea, protestul, rescumpărarea, regresul, multiplicarea, dreptul de incusă și procesul cambial, prescripțiunea.

Dr. N. Dima.

In clasa III.

36 ore pe săptămână. Profesor ordinar de clasă: N. G. Orghidan.

Religiunea. 1 oră: Noțiuni principale din dreptul canonic după cartea de Andreiu Baron de Șaguna. B. Baiulescu.

Romăna. 1 oră: Noțiuni din istoria literaturii române. S'au cetit bucăți alese din scriitorii români vechi, mai cu samă din Chrestomația de T. Cipariu. In fie-care lună 1 pens. I. Stinghe.

Magiara. 3 ore: Traduceri din lecturariul lui Szyorény și din cartea de lectură de G. I. Munteanu t. I. Cea mai nouă perioadă din istoria literaturii magiare. Corespondințe in limba magiara de 2 ori pe lună. Art. Feneșean.

Germăna. 2 ore: Traduceri din germăna in romăna și vice-versa. Noțiuni din literatura germăna. Corespondințe in limba germăna. Dr. N. Pop.

Francesa. 2 ore: v. limba francesă la Gimnasiu.

I. Stinghe.

Aritmetica comercială. 3 ore: Calculul de mijloc, regula societății simplă și compusă; agiotagiul, calculul la efecte și acțiuni, escontarea deviselor, arbitragiul cambial etc.

N. Orghidan.

Istoria universală și comercială. 3 ore: Istoria politică a evului nou și a Austro-Ungariei in specie. Istoria comercială a Angliei, Franciei și Austro-Ungariei. I. Scurtu.

Geografia. 2 ore: Geografia Asiei, Africei, Americii, și Australiei. I. Scurtu.

Merceologia. 3 ore: Cei mai importanți articoli de comerț din remnul animalelor, plantelor și mineralcelor. Prelucrarea materielor crude, locul esplotării, modul de impachetare, falsificarea articolilor de comerț și descoperirea falsificatului pe cale chimică. Iul. Filipescu.

Technologia chimică și mecanică. 2 ore: Prepararea sodei, săpunului, varului, tinciului, vaselor de lut, porcelanului, zaharului și sticlei. Productele fermentațiunii alcoolice: oțetul; prepararea peilor, argăsitoria. Lucrarea metalelor și cu deosebire a ferului; prepararea lănei, cănepei, mătasei și chărției. Conservarea lemnului. După Wagner și Kamarset. Iul. Filipescu.

Fisica. 3 ore: **Mechanica, magnetismul, electricitatea și optica.** După Schabus. Iul. Filipescu.

Comptabilitatea. 4 ore: Incheierea condicelor, facerea inventariului și bilanțului general; definițiunile necesare despre comptabilitate relativ la băncile publice în toată estinderea.

Nota. S'au făcut deprinderi, practice (comptoir practic), luându-se de basă un negoț de patru luni cu felurite cazuri comerciale și făcându-se aplicare de comptabilitate, aritmetică, stilistică, drept cambial și lege comercială.
N. Orghidan.

Legea comercială. 2 ore: Dispozițiuni generale și speciale în privința comerțului, a registrelor oficiale, firmei, condicelor, procuristilor, mandatarilor, servitorilor, în privința societăților. Convențiuni comerciale.
Dr. N. Dima.

Economia națională. 3 ore: Introducere în economia națională, istoria doctrinei economiei naționale. Timpurile vechi — Grecii și Romanii — sistemul mercantil — sistemul prohibitiv — sistemul fisiocratic — sistemul industriei libere — sistemele comunistice — St. Simon — Owen — Charles Fournier — Literatura.

Din știința financiară: despre cheltuețele statului; veniturile statului.
Dr. N. Dima.

2. Studii facultative.

- a) Gimnastica. 2 ore v. la Gimnasiu.
- b) Cântările 2 ore v. la Gimnasiu.
- c) Desemnul liber 2 ore v. la Gimnasiu.

Impărțirea obiectelor de învățământ la gimnasiu, scoala reală și comercială și in cl. IV și V de fete între profesori după clase și oare.

Profesorii	Obiectele de învățământ	Suma oarelor pe săptămână
† Dr. I. G. Meșota, director.	Latina in clasa VIII gimn. 5 oare Prop. filos. in clasa VII gimn. 2 oare " " " " VIII " 3 "	10
Stefan Iosif, prof. def. și ord. in clasa VIII gimnas. și director actual	Elina in clasa VIII gimn. 4 oare Romăna in clasa VII gimn. 3 oare " " " VIII " 3 " Latina " " V " 6 " Elina " " III " 4 " Germăna " " IV de fete 2 oare " " " V " " 2 " Romăna " " V " " 2 "	26
David Almășan, prof. def. și ord. in clasa VII gimn.	Latina in clasa VI gimn. 6 oare " " " VII " 5 " Magiara in clasa V gimn. 2 oare " " " VIII gimn. 2 oare	15
Dr. Nicolau Pop, prof. def. și ord. in clasa VI gimn.	Istoria univ. in clasa VI gimn. 3 oare " " " " VII " 3 " " " " " VIII " 3 " Germăna in clasa VII gimn. 2 oare " " " III com. 2 oare Geografia " " VII gimn. 1 oară " " " VIII " 1 " Germăna " " VI " 3 oare <u>Gimnastica la gimnasiu, scoala reală și comercială 6 oare</u>	24
Ipolit Ilasievici, prof. def. și ord. in clasa V gimn.	Istoria natur. in clasa I g. r. 2 oare " " " " II " " 2 " " " " " V gim. 4 oare " " " " VI " 3 " " " " " VIII g. 2 " " " " " I com. 4 " " " " " II " 2 " " " " " IV de fet. 2 oare Fisica in clasa V de fete 2 oare	23

Profesorii	Obiectele de învățământ	Suma oarelor pe săptămână
<p>Lazar Nastasi, prof. prov. și ord. in clasa IV gimn.</p>	<p>Aritmetica in clasa I g. r. A. 3 oare Matematica „ „ IV gimn. 4 oare „ „ „ VI „ 4 „ Fizica „ „ VII „ 3 „ „ „ „ VIII „ 4 „ Aritmetica „ „ IV de fet. 2 oare</p>	20
<p>Ioan Popea, prof. def. și ord. in clasa III gimn. reală</p>	<p>Latina in clasa III gimn. r. 6 oare Romăna in clasa III „ „ 2 „ „ „ „ IV gimn. 2 oare „ „ „ VI „ 3 „ „ „ „ IV de fetițe 2 oare Germăna in clasa III gimn. r. 2 „ „ „ „ V gimn. 3 oare „ „ „ I și II com. à 2 = 4 oare</p>	24
<p>Pant. Dima, prof. def. și ord. in clasa II gimn. reală</p>	<p>Latina in clasa II gimn. r. 6 oare Romăna in clasa II „ „ 2 „ Germăna „ „ II „ 2 „ Matematica in clasa V gimn. 4 oare „ „ „ VII „ 4 „ „ „ „ VIII gim. 1 oară Aritmetica in clasa V de fetițe 2 oare</p>	21
<p>I. C. Tacit, prof. prov. și ord. in cl. I gimn. reală A.</p>	<p>Latina in clasa I gimn. r. A. 6 oare Romăna in clasa I gimn. r. A. 2 oare Germăna „ „ I „ „ 2 „ Istoria univ. in clasa II g. r. 3 oare „ „ „ „ V de fet. 2 oare Geografia „ „ IV „ „ 2 „ Elina in clasa V gimn. 4 oare Geografia in clasa II gimn. r. 1 oară Romăna in clasa IV gimn. 2 oare</p>	24
<p>† Dr. I. Lăpădatu, prof. prov. și ord. in cl. I gimn. reală B.</p>	<p>Latina in clasa I gimn. r. B. 6 oare „ „ „ IV gimn. 4 oare Romăna in clasa I gimn. r. 2 oare Germăna in clasa I gimn. r. 2 oare Elina in clasa VII gimn. 4 oare</p>	18

Profesorii	Obiectele de învățământ	Suma oarelor pe săptămână
Iulian Filipescu, prof. prov. și ord. in cl. III com.	Fisica-Chemia in clasa IV g. 3 oare Fisica in clasa III com. 3 oare Chemia in clasa III gimn. r. 3 oare " " " II com. 3 oare Merceologia in clasa III com. 3 oare Techn. mech. in clasa III com. 2 oare	17
Nic. Orghidan, prof. def. și ord. in clasa II com.	Contabilitatea și corespondința in cl. III com. 3 oare Contab. și coresp. in cl. II com. 4 oare Aritm. comerc. in cl. III com. 3 oare " " " " II " 3 " Principii comerc. in cl. I com. 2 oare " " " " II " 3 oare	18
Ioan Stinghe, prof. prov. și ord. in cl. I com.	Romăna in clasa V gimn. 3 oare " " " I com. 2 oare " " " II " 2 " " " " III " 1 oară Franceza in clasa IV de fetețe 2 oare " " " V " 2 " " in VI desp. à 2 oare = 12 oare	24
Iosif Fericean, prof. def. și catechet	Religiunea in clasa II—VIII à 2 oare = 14 oare Religiunea in cl. IV de fetețe 2 oare " " " V " 2 " Magiara in clasa IV gimn. 2 oare " " " VII " 2 "	22
Dr. Vas. Glodariu, prof. def.	Elina in clasa IV gimn. 4 oare " " " VI " 4 " Germăna in clasa IV gimn. 3 oare " " " VIII " 2 " Istoria univ. in clasa V gimn. 3 oare Aritm. com. in clasa I com. 3 oare	19
Bart. Baiulescu, catechet	Religiunea in clasa I g. r. A. 2 oare " " " I " " B. 2 oare " " " I—III comerc. à 2 oare = 6 oare	10

Profesorii	Obiectele de învățământ	Suma oarelor pe săptămână
Ioan Scurtu, prof. prov.	Istoria univ. in clasa III g. r. 3 oare " " " " I com. 3 oare " " " " II " 2 " " " " " III com. 3 oare Geografia in clasa III g. r. 1 oară " " " I com. 2 oare " " " II " 2 " " " " III com. 2 oare " " " I g. r. 2 oare	20
Iosif Maxim, prof. def.	Geom. și des. geom. in cl. I g. r. 4 oare " " " " " " II g. r. 4 oare Desemnul geom. in cl. III g. r. 4 oare Geom. descriptivă in cl. VII și VIII g. 2 oare Aritmetica in clasa I gimn. r. 3 oare " " " II " " 3 "	20
Dr. I. Bozocean, prof. prov.	BCU Cluj / Matematica in clasa III g. r. 3 oare Algebra in clasa I com. 4 oare " " " II " 3 " Fizica " " III gimn. r. 3 oare Istoria univ. in clasa IV gimn. 3 oare Geografia in clasa IV gimn. 1 oară Aritmetica in clasa I g. r. B. 3 oare	20
Artemie Feneșean, prof. prov.	Magiara in cl. II și III g. r. à 2 oare = 4 oare Magiara in clasa I g. r. A. 2 oare " " " I " " B. 2 " " " " VI gimn. 2 " " " " I și II com. à 2 oare = 4 oare Magiara in clasa III com. 3 oare " " " V de fetițe 2 oare	19
Dr. Nic. Dima, prof. supl.	Economia națională in clasa III com. 3 oare Dreptul cambial in cl. II com. 1 oară Legea comerc. in cl. III com. 2 oare	6

Profesorii	Obiectele de învățământ	Suma oarelor pe săptămână
George Vlădărean, prof. secundar	Desemnul liber in cl. II gimn. 2 oare " " " " II reală 2 " " " " " III g. r. 2 " " " " " IV gim. 2 " " " " in clasele V—VIII g. și I—III com. 2 oare Desemnul liber in cl. IV și V de fet. 2 oare	12
George Dima, prof. secundar	Cântări in clasa I g. r. A. 1 oară " " " " I " " B. 1 " " " " " II gimn. 1 oară " " " " II reală 1 " " in despărț. I—V à 1 oară = 5 oare " in desp. II—V la oaltă 1 oară	10
Ioan Dobrea	Caligrafia in clasa I g. r. 1 oară " " " " II g. r. 1 oară " " " " III g. r. 1 oară " " " " I com. 1 oară	4

Nota. Catedra directorului decedat Dr. I. Meșota s'a suplinit de profesorii: Stefan Iosif, Dr. N. Pop și I. C. Tacit; eară catedra repozatului profesor Dr. I. Lăpădatu de profesorii: Dr. V. Glodariu, I. C. Tacit, Lazar Nastasi, Ioan Scurtu și Dr. Ioan Bozocean.

Societatea de lectură a studenților.

Scolarii din clasa VII și VIII împreună cu scolarii din clasa III comercială intruniți in societate de lectură sub conducerea prof. Dr. I. Lăpădat, iară după repozarea acestuia sub conducerea provisorii a prof. I. C. Tacit, au ținut ședințe regulate odată pe săptămână. Ca auditori au participat la aceste ședințe scolarii din clasa IV, V și VI gimn., precum și cei din clasa I și II comerciale.

In ședințe s'a ocupat societatea cu cetirea și reproducerea unor bucăți alese din scriitorii români, cu elaborarea, cetirea și censurarea unor teme lucrate de membrii societății. — In Mai a. e. societatea a ținut o ședință publică, întreținând un auditoriu ales cu declamațiuni și cu cetirea unor lucrări proprii interesante.

In această ședință s'a dat samă despre intreaga activitate a societății, despre starea bibliotecii și a cassei.

Biblioteca societății se compune astăzi din 370 tomuri parte dăruite de membrii societății și de unii scriitori români binevoitori, parte cumpărate cu banii societății.

Cassa societății dispune actualminte de 403 fl. 97 cr., care sunt depuși spre fructificare în cassa de pastrare din Brașov.

Stipendistii

dela gimnasiu, scoala reală și comercială.

1. Romul Furdul din cl. VIII gimn. cu stipendiu de 60 fl. v. a. din fundațiunea Coloșiană acordat de ven. consistoriu arhidieceșan gr. or. din Sibiu în 4 Noembrie 1876 Nr. 3166.

2. George Ciurcu din cl. VII gimn. cu stipendiu de 50 fl. v. a. din vistieria bisericeii St. Nicolae din Scheiu conferit de comitetul parochial în Ianuarie 1878 Nr. 6.

3. Ioan Micu din cl. VII g. cu stipendiu de 63 fl. v. a. din fundațiunea Romanțiană acordat de ven. consistoriu metropolitan din Blasiu 1875 Nr 2843|3233.

4. Alesandru Pop din cl. VI gimn. cu stipendiu de 60 fl. v. a. acordat de Inaltul Ministeriu reg. ung. de culte și de instrucțiune publică în 2 Maiu 1873 Nr. 5548.

5. Radu Moroian din cl. VI gimn. cu stipendiu de 60 fl. v. a. din fundațiunea Francisc-Iosefană conferit de ven. consistoriu arhidieceșan din Sibiu în 4 Noembrie 1876 Nr. 3166.

6. Emanuil Burbea din cl. VI gimn. cu stipendiu de 50 fl. v. a. din vistieria bisericeii St. Nicolae din Scheiu acordat de comitetul parochial în Ianuarie 1878. Nr. 6.

7. Constantin Boghici din cl. II comerc. cu stipendiu de 50 fl. v. a. din fundațiunea Mogaiiană acordat de ven. consistoriu arhidieceșan din Sibiu în 19 Septembrie 1874 Nr. 1916.

8. Aurelie Bunea din cl. I comerc. cu stipendiu de 70 fl. v. a. conferit de comitetul asociațiunei trans. pentru cultura și literatura poporului român în Sibiu 14 Noembrie 1876 Nr. 362/345.

9. Vasilie Brezean din cl. II gimn. reală cu stipendiu de 50 fl. v. a. din vistieria bisericeii St. Nicolae din Scheiu acordat de comitetul parochial în Ianuarie 1878 Nr. 6.

Premiați

la finea an. scol. 1877/8, dintre scolarii gimnasiului, ai scoalei reale și comerciale.

Din cl. VII gimn.: George Ciurcu, Ioan Micu, Ioan Panțu.

Din „ VI „ Dimitrie Stefan, Chiril Vulcan.

Din cl. V gimn. Ioan Soiu, Vasilie Saftu, Romul Baiulescu, Pompilie Popescu.

Din cl. IV gimn.: Ioan Bogdan jun., Const. Popovici, Ioan Banciu, Ioan Capătă, George Zănescu.

Din cl. III g. r.: Nicolae Colceag, Ioan Gavrilescu, Alecsandru Orghidan, George Bărsan, Alecu Gheorghiu.

Din cl. II g. r.: Ioan Grama, Ioan Saftu, Grigorie Bărsan, Sava Iiescu, Radu Stăncic, Stefan N. Butu, Iosif B. Cațavei, Ioan Bunea, Aurelie Glodariu.

Din cl. I g. r. A): George Bogdan, Nicolae Coltofean, Camil Densușan, Diamandi Manole, Ioan Manole, Leonte Moldovan.

Din cl. I g. r. B): Dimitrie Ghimbășan, Zaharia Panțu, Ioan Petric, Ioan Prișcu, Valerie Roșculeț, Nicolae Stăncioiu, Victor Verzea.

Din cl. II comerc.: George Butu.

Din cl. I comerc.: Aurelie Bunea.

D. Scoala primară (poporală superioră) de patru clase pentru copii și cinci clase pentru copile.

a) In clasele de copii și in primele trei clase de copile se învață următoarele obiecte: Central University Library Cluj

Religiunea. — Eserciii intuitive. — Cetirea și scrierea română. — Cetirea și scrierea germană. — Gramatica română. — Gramatica germană. — Aritmetica. — Geografia și istoria patriei. — Cunoscințe din istoria naturală. — Caligrafia. — Cântări. — Gimnastica.

b) Învețatori in aceste clase au fost:

1. **George Bellissimus**, dirigent, învețator în cl. IIIA. de copii.
2. **Dimitrie Cioflec**, învețator în cl. II A. de copii.
3. **Ioan Dobrean**, învețator în clasa IV de copii.
4. **Ioan Peligrad**, învețator în cl. I de copii.
5. **Ioan Aron**, învețator în cl. III B. de copii.
6. **Nicolae Oancea**, învețator în cl. II B. de copii.
7. **Silvestru Cranga**, învețator în cl. I de copile.
8. **Zosim Butnar**, învețator în cl. III de copile.
9. **Pamfilie Juran**, învețator în cl. II de copile.

c) In cl. IV și V de copile, clase subvenționate de Reuniunea femeilor române din Brașov, s'au propus prin profesori dela Gimnasiu și dela scoala reală și comercială înainte de ameați: Religiunea. — L. română. — L. magiara. — L. germană. — L. franceză. — Geografia și istoria. — Aritmetica. — Istoria naturală. — Fisica. — Desemmul.

După ameați elevele acestor clase au fost instruite in tot fe-
liul de lucruri femești de domnișoara **Carolina N. Teclu**.

E. Scoala de repetițiune

pentru copii și copile dela 13—15 ani din parochia St. Nicolae din
Scheiu, ținută in toate Duminecile și zilele de sărbători, s'a deschis
in Octomvre 1877 și s'a incheiat cu esamene publice in 28 Maiu 1878.

Ca învățatori in această scoală au instruit :

Ioan Peligrad, la despărțământul I de copii.

Nicolae Oancea, la despărț. II de copii.

Pamfilie Juran, la despărț. I de copile.

Silvestru Cranga, la despărț. II de copile.

F. Scoala pentru învățaceii români dela meserii

s'a inceput in Octomvre 1877, s'a ținut in toate Duminecile și sër-
bătorile și s'a incheiat cu esamene publice in 4 Iunie 1878. Ea
s'a compus din două despărțăminte.

Învățaceii au primit instrucțiune gratuită dela DD. Bart. Ba-
iulescu, Lazar Nastasi, Dr. Vasilie Glodariu, Dr. I. Bozocean, I. C.
Tacit și Ioan Dobrean.

Numărul scolarilor la gimnasiu, scoala reală și comercială in anul scolaric 1877|8.

Clasa	După religione				Români	Germâni	După țară		Au părăsit scoala in decur- sul anului	S'au aflat la finea anului scolastic	Privatiști
	ortod. orientali	greco- catalici	evang. luterani	de legea mosaică			din monarchia	din România			
VIII g.	7	—	—	—	7	—	4	3	—	7	—
VII g.	5	1	—	—	6	—	6	—	—	6	—
VI g.	17	1	—	—	17	—	15	2	1	17	—
V g.	14	—	—	—	14	—	14	—	1	13	—
IV g.	26	—	—	—	26	—	24	2	1	25	1
III g. r.	25	2	—	—	27	—	26	1	1	26	—
II g.	34	4	—	2	40	—	34	6	3	37	2
I g.	43	4	1	3	50	1	48	3	3	48	1
III com.	8	—	—	—	8	—	5	3	—	8	—
II com.	4	—	—	—	4	—	4	—	—	4	—
I com.	5	1	—	1	6	1	7	—	—	7	—
III r.	13	—	1	1	14	1	13	2	—	15	—
II r.	20	—	—	2	22	—	20	2	3	19	1
I r.	12	1	—	4	17	—	12	5	3	14	1
Suma	233	14	2	13	258	3	232	29	16	246	6

Numărul scolarilor și al elevelor din scoala primară.

a) Copii:

In cl.	IV . . . , . . .	87
" "	IIIa)	40
" "	IIIb)	37
" "	IIa)	40
" "	IIb)	36
" "	I	53
	Suma	293

b) Copile:

In cl.	V	9
" "	IV	20
" "	III	37
" "	II	57
" "	I	57
	Suma	180

Numărul scolarilor in scoala de repetițiune.

In despărțământul	I de copii	14
" "	II " "	9
" "	I " copile	14
" "	II " "	11
	Suma	48

Numărul învățăccilor la scoala de meseriași.

In despărțământul	I . . .	40
" "	II . . .	26
	Suma	66

Recapitulațiune: Numărul scolarilor inmatriculați la scoalele centrale române gr. or. din Brașov a fost:

La Gimnasiu	189
" scoala reală	54
" " comercială	19
" " primară de copii . . .	293
" " " " copile . . .	180
" " de repetițiune	48
" " de meseriași	66
	Suma 849

Comparându-se numărul scolarilor din anul acesta cu numărul scolarilor din anul trecut în sumă de 927, rezultă o scădere de 78 de scolari, care scădere vine cu deosebire în socoteala scoalei primare de copii și a scoalei de repetițiune. Numărul scolarilor la gimnasiu, la scoala reală și comercială este cu 3 mai mare, ca în anul școlastic 1876/7.

Mediile de învățământ.

Biblioteca

a sporit în anul școl. 1877/8 prin dăruire:

1. Răposatul Director Dr. I. Meșota a testat bibliotecii gimnasiale întreaga sa bibliotecă constatătoare din 242 opuri prețioase în 370 de volume.
2. Din biblioteca repositului Septemvir, cavaler I. Aldulean prin D. Președinte de tribunal în pensiuine N. Sustai 208 opuri în 261 volume și făscioare.
3. Dela Episcopul Caransebeșului D. I. Popasu: *Die Verfassung der ort. kath. Kirche bei den Serben in O. Ung.* Dr. Radolslav Radici, 1877.
4. Dela Ministeriu regiu ungurese: Alap szobályok az osztrák — Magyar biróval Hitel — Intézete számára, 1872.
5. Dela scolarul de cl. III gimn. I. Iuga: „Juncțiunea căilor ferate ale României cu Ungaria și Transilvania“, 1871.
6. Dela Dnul D. Ciceiu: Mayer's *Universum*, 1858.
7. Dela D. Teochar Alexi: „*Miron und Florica*“ *Idyle in 5 Gesängen* de I. Negruzzi trad. de Teochar Alexi, 1878.
8. Dela D. Grimm și Horovicz: „*Költészettan*“ de Erödi Bélla, 1878.
9. Dela D. Eufrosina Homoricean: „Cunoștințe industriale“ de inșași dăruitoarea 1878.
10. Dela D. Grimm și Horovicz: „*Irily és szerkezettan olvasó könyvvel*“ de Bodnár Zsigmond, 1878.
11. Dela D. I. Popca: Religiunea creștină de dăruitorul, 1878.
12. Dela D. Iosif Popp: „Manual asupra procedurii în cauzele mai mănunte procesuali civile art. de lege XXII“ de dăruitorul, 1878.
13. Dela D. Josef Langl: „*Denkmüer der Kunst-Bilder zur Geschichte*“ de dăruitorul, 1872.
14. Dela Ministeriul de interne din România: „Statistica din România pe anul 1875“, a. 1877.
15. Dela Ministeriul de interne din România: „Statistica din România pe anul 1873“, a. 1877.

16. Dela D. Dr. Steinacker: „*Bericht der Budapester Handels- und Gewerbekammer über Gewerbe und Industrie des Budapester Kammerdistrictes für die Jahre 1870—1875*“; an. 1877.

17. Dela Rectorul universității: „*A Kolozsvári magyar királyi tudomány egyetem almanachia*“, 1878.

18. Dela Rectorul Universității: „*Acta reg. scient. Universitatis claudiopolitanae*“, ani 1877—1878 fasc. II. an. 1878.

19. Dela D. Director al institutului de cadeti din Sibiu, Colonelul Strasser: „*Aufnahms-Bedingungen für die k. k. Kadetenschulen. aller Waffengattungen*“, 1878.

20. Dela Dr. Ilarion Pușcariu: „Isagogiă adecă introducere în cunoștința cărților S. Scripturi“ de dăruitorul, an. 1878.

21. Dela redacțiune: „Convorbiri literare“ pe an. scol. 1877/8.

22. Dela D. Redactor: „Gazeta Transilvaniei“ pe an. scol. 1877/8.

23. Dela Ministeriul de interne din România: „Monitorul oficial“ pe anul scolastic 1877/8.

24. Dela autorul: „Manual de religiunea creștină“ de Diaconul St. Călinescu. București 1878.

25. Dela autorul: „Invățătura elementară despre dogmele bisericești ortodoxe de răsărit“ de Diaconul St. Călinescu, profesor la Seminarul central. București, 1878.

Colecțiunea de numismatică.

1. 5 numi romani de argint bine conservați dela D. G. Visia din Zlatna.

2. Un num de aramă cu inscripțiunea: „Provincia Dacia an. I“ dela d. prof. la scoala reală și merc. I. Filipescu.

3. Un num de aramă cu inscripțiunea: „Drei Gresch“.

Cabinetul zoologic

s'a inavuțit numai cu 1 esemplar: „*Mergus serrator*“ Pescuitoru dințat prin cumpărare.

Cabinetul fizical,

1. Telefon mic prin cumpărare.

2. Microsep prin cumpărare.

Laboratoriul chimic

s'a întocmit pe spesele scoalelor, complet ca pentru o școală reală superioară conform normativelor existente.

Mulțămită publică.

Direcțiunea scolară exprimă adâncă mulțămită și recunoștință tuturor stimaților domni, cari au contribuit la înavuțirea bibliotecii, și cu alte daruri în folosul instrucțiunii. Tot cu această ocaziune apellază direcțiunea la marinositatea domnilor autori români a autorităților și corporațiunilor științifice române să binevoiască a dăru-i câte un esemplar din opurile D-sale pe sama bibliotecii acestui institut de creștere și învățământ.

Date din chronica scolară pe anul scol. 1877/8.

1. Inscrierile în clasele gimnasiale, reale și comerciale pentru anul scol. 1877/8 s'au făcut din 30 August până în 8 Septembrie 1877, când s'au început prelegerile.

2. În 12 Sept. S'a făcut excursiunea îndatinată în Poiană.

3. În 18 Sept. celebrându-se ziua St. Sofiei patroniei gimnasiului nostru, s'au adunat toți școlarii institutului în localul de esortățione unde li s'au cetit legile școlastice și s'a denumit prefect școlarul cl. VIII g. Const. Alecsiu și subprefect școlarul de cl. III com. Aurelie Radovici.

La 9 oare s'au dus toți școlarii însoțiți de corpul didactic la biserica St. Nicolae, unde după seversirea St. Liturgii s'a făcut invocarea Spiritului sânt asupra scoalelor, și părăstas în memoria binefăcătorilor scoalelor noastre. Reintorși cu procesiune în sala cea mare a Gimnasiului s'a făcut sântirea apei de patru preoți. Cuvântarea festivă a ținut-o D. prof. I. Popea despre: „Idealele poporului român“. La aceasta s'erbare a luat parte un public numeros.

4. În 13 Octobrie fiind ziua Têrgului de țară nu s'au ținut prelegeri.

5. În 30 Noemvrie a asistat tinerimea studioasă la părăstasul celebrat în biserica St. Nicolae în memoria fericitului Archiepiscop și Metropolit And. B. de Șaguna.

6. În 16 și 17 Decembrie s'au compus clasificățiunile la Gimnasiu, școala reală și comercială pentru trimestrul prim al anului scol. 1877/8 sub presiunea D. prof. David Ahnașan, locoțiitorul Directorului morbos.

7. În 22 Decembrie la propunerea Directorului, după prealabilă ascultare a corpului profesoral, s'a ales de cătră delegațiunile școlare conector provisoriu D. prof. gimn. Ștefan Iosif.

8. În 23 Decembrie la 12 oare s'au împărțit conduitele școlarilor pentru perioada I a an. scol. 1877/8, s'au dat ferii de Crăciun, care au durat până în 2 Ianuarie 1878.

9. In 4 Ianuarie Directorul I. Meșota introduce prin hărthia sa dto 4 Ianuarie Nr. 62 ex 1877/8 pe alesul Conector provisoriu prof. Stefan Iosif in sinul corpului profesoral.

10. In 19 Ianuarie a răposat Directorul institutului nostru Dr. I. G. Meșota, și in 21 Ianuarie s'a inmormântat in cimitierul bisericeii St. Nicolae din Scheiu. Cuvântări funebrele s'e ținură in biserica din partea DD. protopresbiter Iosif Barac, Conector prov. Stefan Iosif și avocatul Nicolae Străvoiu, iară la mormânt din partea scolarului din cl. VIII g. Const. Alecsiu.

11. In 25 Martie a răposat prof. gimn. Dr. I. A. Lăpădatu și s'a inmormântat in 27 Martie in cimitierul ort. oriental din Groaveri. Necrologe au ținut DD. paroch Bart. Baiulescu, prof. Dr. I. Bozocean și octavanul Andreiu Bărsan.

12. In 2 Aprilie a asistat tinerimea studioasă insoțită de corpul profesoral la părăstasul celebrat in biserica St. Nicolae din Scheiu pentru repaosul sufletului Alteții Sale imperiale Archiducelui, Francisc Carol.

13. In 11 Aprilie s'au împărțit elevilor dela Institutul nostru conduitele pe trimestrul II al an. scol. 1877/8 compuse in 7 Aprilie după ameați și in 8 Aprilie.

14. In 11 Aprilie la 4 oare p. m. s'au dat ferii de sărbătorile Paștilor, care au durat până in 23 Aprilie incl.

15. In 4 Maiu s'a ținut cu scolarii institutului nostru maiatul indatinat. A doua zi in 5 Maiu nu s'au ținut prelegeri.

16. In 28 Maiu s'a ținut examen cu elevii și elevele dela scoala de repetițiune sub presidiul D. protopop Iosif Barac. Dintre 14 scolari inmatriculați in desp. I au fost prezenți la examen 11; iară in desp. II dintre 9 inmatriculați au fost prezenți 3; eleve inmatriculate in desp. I au fost 14, prezente la examen 12; in desp. II inmatriculate 11, prezente la examen 9. Prin urmare suma celor inscriși a fost 48, a celor examinați 35.

17. In 4 Iunie s'au ținut esamenele in scoala de meseriași sub presidiul Conectorului Stefan Iosif. In desp. I. au fost inscriși 40, examinați 13; in desp. II inmatriculați 26, prezenți la examen 4. Numărul celor inscriși a fost prin urmare 66, iară al celor examinați 17. Din limba română a examinat I. C. Tacit, prof. gimn. și I Dobrean, invêt.; din limba română prof. gimn. Dr. Vasile Glodariu.

18. In 8 Iunie s'au inceput esamenele scripturistice și orale de promoțiune și au durat până 17 Iunie. In 17 Iunie după ameați și in 19 Iunie s'a ținut conferință pentru facera clasificățiunilor. In 20—24 Iunie au fost esamenele publice.

19. In 15 Iunie a. c. fiind ziua tărului de țară nu s'au ținut prelegeri.

In 23 Iunie s'a ținut conferință sub presidiul comisariului

consistorial D. protopop Iosif Barac, pentru cercetarea lucrărilor scripturistice ale maturisanților din cl. VIII g. și pentru fiicsarea timpului pentru examenul oral de maturitate.

21. In 23 Iunie la 6 oare p. m. s'a ținut conferință sub presiul ambilor comisari, a celui esmis de Inaltul ministeriu de culte și instrucțiune publică regiu magiar D. Francisc Koos și a comisariului consistorial P. prot. Iosif Barac, pentru examenul oral de maturitate la cl. III com.

Implinirea datorințelor creștinesci.

In zilele de Duminecă și de sărbători împărătesci se adună la 8 oare dimineața toți scolarii dela acest institut in 2 despărțăminte și după esortafia indatinată merg la 9 oare insoțiți de cateheți și de câte un profesor la biserica. — De două ori pe au, in postul Crăciunului și in postul Pasciler se mărturisesc și se cuminecă toți sbolarii de religiunea ort. or.

Esamenele publice.

1. Esamenele publice in clasele gimn. reale și comerciale s'au ținut după regulamentul cel nou in zilele de 20, 21, 22, 23 și 24 Iuniu st. v. inainte și după ameași; iară in clasele primari de copii și de copile in 22, 23 și 26 Iuniu v.

2. Examenul oral de maturitate la Gimnasiu s'a ținut sub presiul rev. D. protop. Iosif Barac, comisar consistorial in 26 Iunie v. dela 8—12 și dela 3—6.

Dintre 7 maturisanți s'au declarat: Constantin Alecsiu, Alexandru Alecsiu și Andreiu Bărsean deplin maturi cu distincțiune Emil Codru Drăgușan și Romul Furdui deplin maturi; Nicolae Gogulescu matur cu laudă, — Aureliu Popovici matur.

Examenul oral de maturitate la scoala comercială s'a ținut in 27 Iunie st. v. dela 8—12 și dela 3—6 oare in prezența rever. D. Iosif Barac, comisariu consistorial, Francisc Koos, comisariu din partea Ministeriului de culte și instrucțiune publică și Carol Fabrițius, comisariu din partea Ministeriului de comerciu. Maturisanții: Iulian Popescu, Aureliu Radovici și Grigoriu Alecu Ioan s'au declarat deplin maturi; iară George Popazu, George Enescu, Alexandru Nasta, Ioan Preda și George Stefanovici, maturi.

Joi in 29 Iunie v. după ce scolarii au asistat la Sf. Liturgiă și la rugăciunea de mulțămită, s'au cetit in sala cea mare a gimnasiului in prezența unui public foarte numeros, clasificățiunile și s'au împărțit premiele. Festivitatea s'a deschis prin directorul cu un discurs pedagogic.

Feriile cele mari

durază conform normativelor dela 1 Iulie până la 31 August s. v. 1878.

Insciințare.

Anul scolar 1878|9 se incepe la aceste scoale centrale cu 1-a Septemvre 1878 st. v. Părinții, cari doresc a da pe copiii lor la aceste scoale sunt poftiți a se presenta cu fiii sau ficele lor in cancelaria Direcțiunei in zilele de 30, 31 Aug. 1, 2, 3, 4, 5 Sept. v. la orele 9—12 a. m. Pe lângă atestatul scol. din anul ultim scolarii să fiă provăduți cu certificat de botez și de altuit, să depună didactrul, care pentru gimn. inferior și scoala reală este de 4 fl. v. a., iară pentru gimn. superior și scoala comercială de 8 fl. v. a. pe an. Cei ce se inmatriculează pentru prima dată la aceste scoale mai plătesce și 2 fl. tacsă de primire.

De didactru se scutesc, pe lângă carte de paupertate, numai scolarii, cari au avut in anul scolastic ultim calculul general : foarte bine.